

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา
BANK OF AYUDHYA

การเปิดเผยข้อมูลตามหลักเกณฑ์ Basel II Pillar III
31 ธันวาคม 2552

สารบัญ

หน้า

1. บทนำ.....	4
2. ขอบเขตการบังคับใช้	4
3. เงินกองทุน.....	4
3.1 โครงสร้างเงินกองทุน.....	4
3.2 ความเพียงพอของเงินกองทุน.....	6
4. ข้อมูลโดยทั่วไปของประเภททุกความเสี่ยง	8
5. ความเสี่ยงด้านเครดิต.....	9
5.1 ข้อมูลทั่วไปของฐานะที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านเครดิต	9
5.2 ข้อมูลฐานะที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านเครดิต โดยวิธี SA.....	24
5.3 ข้อมูลการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต โดยวิธี SA.....	24
6. ความเสี่ยงด้านตลาด.....	27
7. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ	30
8. ข้อมูลฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนในบัญชีเพื่อการธนาคาร.....	33
8.1 ข้อมูลโดยทั่วไปสำหรับความเสี่ยงของฐานะตราสารทุนในบัญชีเพื่อการธนาคาร	33
8.2 ความแตกต่างของนโยบายการบริหารความเสี่ยงสำหรับ	34
8.2.1 ตราสารทุนที่ลงทุนเพื่อหวังผลกำไรจากส่วนต่างของราคา	34
8.2.2 ตราสารทุนที่ลงทุนเพื่อวัตถุประสงค์อื่น.....	34
8.3 การประเมินมูลค่ายุติธรรมตามมาตรฐานบัญชี สมมติฐานและแนวปฏิบัติที่ใช้ในการประเมิน มูลค่ายุติธรรม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในแนวปฏิบัติที่มีนัยสำคัญ	35
9. ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร.....	35

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 โครงสร้างเงินกองทุน.....	5
ตารางที่ 2 มูลค่าเงินกองทุนขั้นต่ำที่ต้องดำรงทั้งสิ้น แยกตามแต่ละประเภทของความเสียง	7
ตารางที่ 3 อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์เสียง และอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสียง	7
ตารางที่ 4 มูลค่ายอดคงค้างของสินทรัพย์ในงบดุลและรายการนอกงบดุล ก่อนพิจารณาผลการปรับลดความเสียงด้านเครดิต	16
ตารางที่ 5 มูลค่ายอดคงค้างของสินทรัพย์ในงบดุลและรายการนอกงบดุลที่สำคัญ ก่อนพิจารณาผลการปรับลดความเสียงด้านเครดิต จำแนกตามประเทศหรือภูมิภาคของลูกหนี้.....	17
ตารางที่ 6 มูลค่ายอดคงค้างของสินทรัพย์ในงบดุลและรายการนอกงบดุล ก่อนพิจารณาผลการปรับลดความเสียงด้านเครดิต จำแนกตามอายุสัญญาที่เหลือ.....	18
ตารางที่ 7 มูลค่ายอดคงค้างเงินให้สินเชื่อรวมดอกเบี้ยค้างรับ และเงินลงทุนในตราสารหนี้ ก่อนพิจารณาผลการปรับลดความเสียงด้านเครดิต จำแนกตามประเทศหรือภูมิภาคของลูกหนี้ และตามเกณฑ์การจัดชั้นที่ ธปท.กำหนด	19
ตารางที่ 8 มูลค่าของเงินสำรองที่กันไว้ (GENERAL PROVISION และ SPECIFIC PROVISION) และหนี้สูญที่ตัดออกจากบัญชีระหว่างงวด.....	20
ตารางที่ 9 มูลค่ายอดคงค้างเงินให้สินเชื่อรวมดอกเบี้ยค้างรับ ก่อนพิจารณาผลการปรับลดความเสียงด้านเครดิต จำแนกตามประเภทธุรกิจ และเกณฑ์การจัดชั้นที่ ธปท.กำหนด	21
ตารางที่ 10 มูลค่าของเงินสำรองที่กันไว้ (GENERAL PROVISION และ SPECIFIC PROVISION) และมูลค่าของหนี้สูญที่ตัดออกจากบัญชีระหว่างงวดสำหรับเงินให้สินเชื่อรวมดอกเบี้ยค้างรับ จำแนกตามประเภทธุรกิจ	22
ตารางที่ 11 การเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินสำรองที่กันไว้ (GENERAL PROVISION และ SPECIFIC	22
ตารางที่ 12 มูลค่ายอดคงค้างของสินทรัพย์ในงบดุลและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการนอกงบดุล แยกตามประเภทสินทรัพย์ โดยวิธี SA.....	23
ตารางที่ 13 มูลค่ายอดคงค้างของสินทรัพย์ในงบดุลและรายการนอกงบดุลสุทธิ หลังพิจารณามูลค่าปรับลดความเสียงด้านเครดิตในแต่ละประเภทสินทรัพย์ จำแนกตามแต่ละน้ำหนักความเสียง โดยวิธี SA.....	25
ตารางที่ 14 มูลค่ายอดคงค้างในส่วนที่มีหลักประกัน ของแต่ละสินทรัพย์ โดยวิธี SA จำแนกตามประเภทของหลักประกัน	26
ตารางที่ 15 มูลค่าฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนในบัญชีเพื่อการธนาคาร	35
ตารางที่ 16 ผลการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ต่อรายได้สุทธิ (EARNINGS)	37

1. บทนำ

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุน ตามเกณฑ์ Basel II ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศให้มีผลบังคับใช้เมื่อ 31 ธันวาคม 2551 รายงานนี้ได้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Basel II Pillar III ให้สอดคล้องกับแนวทางการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนที่มุ่งส่งเสริมการใช้กลไกตลาดในการกำกับดูแล (Market Discipline) โดยข้อมูลที่เปิดเผยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเงินกองทุน ได้แก่ เงินกองทุน ระดับความเสี่ยง กระบวนการประเมินความเสี่ยง และความเพียงพอของเงินกองทุน เป็นต้น จะช่วยให้บุคคลภายนอกหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในตลาด สามารถประเมินข้อมูลสำคัญภายใต้ขอบเขตการเปิดเผยข้อมูล รวมถึงการประเมินความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ของสถาบันการเงิน และสิ่งที่สำคัญจะช่วยผลักดันให้สถาบันการเงินมีระบบการบริหารความเสี่ยงที่ดีขึ้น

2. ขอบเขตการบังคับใช้

การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุน ตามหลักเกณฑ์ Basel II Pillar 3 ธนาคารแห่งประเทศไทยบังคับใช้เฉพาะระดับธนาคาร (Solo basic) เท่านั้น

3. เงินกองทุน

3.1 โครงสร้างเงินกองทุน

เงินกองทุนชั้นที่ 1

- ทุนสามัญที่ออกและเรียกชำระแล้ว : 6,074,143,747 หุ้นหุ้นละ 10 บาทและจ่ายชำระเต็มจำนวน
- ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ
- สำรองตามกฎหมาย
- กำไรสะสมคงเหลือจากการจัดสรรที่ได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นใหญ่
- สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ธนาคารได้นำนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี มาใช้เป็นครั้งแรกสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2552 โดยถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศฉบับที่ 12 โดยให้หักบัญชีสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ออกจากกำไรสะสมที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1

เงินกองทุนชั้นที่ 2

- อัตราร้อยละ 70 ของมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาที่ดิน
- อัตราร้อยละ 50 ของมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุด

- หุ้นกู้ด้อยสิทธิระยะยาว

วันที่ 5 พฤศจิกายน 2546 ธนาคารได้ออกหุ้นกู้ด้อยสิทธิ ครั้งที่ 5 จำนวน 12,000 ล้านบาท มีกำหนดไถ่ถอนคืนในปี 5 พฤศจิกายน 2556 โดยมีอัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 4 ต่อปี ในปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 และร้อยละ 4.75 ต่อปี ในปีที่ 6 ถึงปีที่ 10 กำหนดชำระดอกเบี้ยทุก ๆ วันที่ 5 ของเดือนกุมภาพันธ์ พฤษภาคม สิงหาคม และ พฤศจิกายน ของทุกปี อย่างไรก็ตาม ตามธนาคารมีสิทธิไถ่ถอนก่อนครบกำหนดหากได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ตราสารหนี้ด้อยสิทธิระยะยาว (Subordinate term debt) ให้นับได้ตามจำนวนเงินที่ได้รับชำระแล้ว แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 50 ของเงินกองทุนชั้นที่ 1 และการลดการนับเงินที่ได้รับจากการออกตราสารหนี้ด้อยสิทธิระยะยาวเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ลงร้อยละ 20 ต่อปี ในช่วง 5 ปีสุดท้าย (นับวันที่ที่ครบกำหนด)

- เงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติ (นับได้ไม่เกิน 1.25% ของสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น)
- อัตราร้อยละ 45 ของส่วนเกินทุนจากตีราคาของเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย

ตารางที่ 1 โครงสร้างเงินกองทุน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	31 ธันวาคม 2552	30 มิถุนายน 2552
1. เงินกองทุนชั้นที่ 1	76,473	79,252
1.1 ทุนเรือนหุ้นที่ออกและชำระแล้ว	60,741	60,741
1.2 ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	13,802	13,802
1.3 ทุนสำรองตามกฎหมาย	583	583
1.4 กำไรสะสม	4,139	4,126
1.5 หัก สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	(2,792)	-
2. เงินกองทุนชั้นที่ 2	17,272	18,961
3. เงินกองทุนทั้งสิ้นตามกฎหมาย	93,745	97,930
3.1 เงินกองทุนทั้งสิ้นก่อนรายการหัก	93,745	98,213
3.2 รายการหักจากเงินกองทุนทั้งสิ้น	-	(283)

3.2 ความเพียงพอของเงินกองทุน

ผลประกอบการ และปัจจัยภาวะทางเศรษฐกิจมีผลกระทบโดยตรงต่อเงินกองทุนของธนาคาร เพื่อให้ธนาคารมีความเพียงพอของเงินกองทุนอันแสดงถึงความมั่นคงของฐานะการเงิน ธนาคารจึงจัดให้มีกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงของธุรกิจทั้งปัจจุบันและอนาคต ทั้งนี้ ธนาคารได้ใช้สัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงตามเกณฑ์ Basel II เป็นเครื่องมือในการวัดความเพียงพอของเงินกองทุน โดยได้กำหนดให้เกณฑ์ดังกล่าวอยู่สูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด หากสัดส่วนดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ด้อยลงจนถึงระดับที่ธนาคารเห็นว่าเกินความเสี่ยงที่จะยอมรับได้ ฝ่ายบริหารของธนาคารจะมีมาตรการจัดการเพื่อให้ธนาคารมีระดับความพอเพียงของเงินกองทุนอยู่ในระดับที่เหมาะสม

ธนาคารได้ติดตามภาวะเศรษฐกิจและสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกที่อาจมีผลกระทบต่อฐานะเงินกองทุนของธนาคาร และได้กำหนดให้มีการจัดทำทดสอบภาวะวิกฤติ (Stress testing) เป็นประจำเพื่อคาดการณ์ความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น พร้อมทั้งประเมินความสามารถและเตรียมแผนการจัดการรองรับกับภาวะดังกล่าวเพื่อให้มีความมั่นใจว่า ธนาคารมีเงินกองทุนอยู่ในระดับที่เหมาะสมตลอดเวลา

สำหรับการประมาณความเพียงพอของเงินกองทุนในอนาคตนั้น หลังจากที่ธนาคารได้ดำเนินการจัดทำแผนกลยุทธ์ธุรกิจระยะเวลา 3 ปี ซึ่งจัดทำเป็นประจำทุกปีเสร็จสิ้น ธนาคารจะนำข้อมูลดังกล่าวจัดทำประมาณการความเพียงพอของเงินกองทุนเพื่อให้ทราบทิศทางและจัดทำแผนการจัดการด้านเงินกองทุนให้สอดคล้องกับแผนธุรกิจในอนาคตดังกล่าว

ธนาคารใช้วิธีในการคำนวณความเพียงพอของเงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ Basel II สำหรับความเสี่ยงแต่ละประเภท โดยใช้วิธี Standardized Approach ซึ่งประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด และความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

ตารางที่ 2 มูลค่าเงินกองทุนชั้นต่ำที่ต้องดำรงทั้งสิ้น แยกตามแต่ละประเภทของความเสียง

หน่วย : ล้านบาท

มูลค่าเงินกองทุนชั้นต่ำที่ต้องดำรงทั้งสิ้น	31 ธันวาคม 2552	30 มิถุนายน 2552
มูลค่าเงินกองทุนชั้นต่ำสำหรับความเสียงด้านเครดิต	52,819	49,213
ลูกหนี้ที่ไม่ค่อยคุณภาพ	50,311	46,424
1. ลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลาง และธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (MDBs) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และ รัฐวิสาหกิจ (PSEs) ที่ใช้น้ำหนักความเสียงเหมือนกับลูกหนี้ภาครัฐบาล	9	6
2. ลูกหนี้สถาบันการเงิน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ (PSEs) ที่ใช้น้ำหนักความเสียงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงิน และบริษัทหลักทรัพย์	1,127	1,228
3. ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ (PSEs) ที่ใช้น้ำหนักความเสียงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชน	32,550	29,936
4. ลูกหนี้รายย่อย	8,139	7,686
5. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย	2,143	1,982
6. สินทรัพย์อื่น	6,343	5,586
ลูกหนี้ที่ดีเยี่ยมคุณภาพ	2,508	2,789
มูลค่าเงินกองทุนชั้นต่ำสำหรับความเสียงด้านตลาด	236	80
1. ความเสียงด้านอัตราดอกเบี้ย	89	32
2. ความเสียงด้านราคาตราสารทุน	69	13
3. ความเสียงด้านอัตราแลกเปลี่ยน	78	35
4. ความเสียงด้านราคาสินค้าโภคภัณฑ์	-	-
มูลค่าเงินกองทุนชั้นต่ำสำหรับความเสียงด้านปฏิบัติการ	3,239	3,048
รวมมูลค่าเงินกองทุนชั้นต่ำที่ต้องดำรงทั้งสิ้น	56,294	52,341

ตารางที่ 3 อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์เสียง และอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสียง

หน่วย : %

อัตราส่วน	31 ธันวาคม 2552	30 มิถุนายน 2552
1. เงินกองทุนทั้งสิ้น ต่อ สินทรัพย์เสียง	14.15	15.90
2. เงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อ สินทรัพย์เสียง	11.55	12.87

4. ข้อมูลโดยทั่วไปของประเภททุกความเสี่ยง

หลักการการบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงโดยรวมของธนาคาร (Integrated Risk Management) ครอบคลุมความเสี่ยงที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ (Credit Risk) ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) และความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk) เนื่องจากความเสี่ยงทั้ง 3 ด้านมีลักษณะความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการบริหารความเสี่ยงดังกล่าว ธนาคารจึงมีนโยบายสำหรับการบริหารความเสี่ยงแต่ละประเภทแยกจากกัน โดยแต่ละความเสี่ยงมีการกำหนดเพดาน แนวทางการควบคุม การประเมินและการติดตามความเสี่ยง รวมทั้งมีการรายงานความเสี่ยงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อให้สามารถบริหารและ/หรือจัดการความเสี่ยงได้ทันต่อเหตุการณ์ นอกจากนี้ธนาคารสนับสนุนให้มีเครื่องมือในการประเมินความเสี่ยงที่เหมาะสมสำหรับแต่ละประเภทความเสี่ยง และจัดให้มีการบริหารจัดการข้อมูลที่ดีเพื่อให้การควบคุมความเสี่ยง การวัดความเสี่ยง การติดตามดูแล และการรายงานมีประสิทธิภาพ

ธนาคารมีฐานะเงินกองทุนที่แข็งแกร่งสามารถรองรับความเสี่ยงดังกล่าวตามหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ (Basel II Pillar 1) ของธนาคารแห่งประเทศไทย

นอกจากนี้ ธนาคารอยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อมตามหลักเกณฑ์ Basel II Pillar 2 หรือหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนโดยทางการ เพื่อให้มีกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุน (Internal Capital Adequacy Assessment Process : ICAAP) เพื่อรองรับความเสี่ยงอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจทั้งภายใต้ภาวะปกติและภาวะวิกฤต ความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญอื่นๆ ได้แก่ ความเสี่ยงจากการกระจุกตัวด้านสินเชื่อ (Credit Concentration Risk) ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคาร (Interest Rate Risk in the Banking Book) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) และความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (Reputation Risk) เป็นต้น ธนาคารได้จัดซื้อเครื่องมือทดสอบผลกระทบต่อเงินกองทุน (Capital Forecasting) เพื่อให้กระบวนการทดสอบภาวะวิกฤตมีประสิทธิภาพและสามารถวัดผลกระทบต่อเงินกองทุนของธนาคารได้ชัดเจนหากเกิดภาวะวิกฤตขึ้น ทั้งนี้ การจัดทำกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนของธนาคารจะแล้วเสร็จภายในสิ้นปี 2553 ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

การตรวจสอบระบบการบริหารความเสี่ยง

ผู้ตรวจสอบภายในทำหน้าที่ตรวจและประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของกระบวนการประเมินความเสี่ยง และการบริหารความเสี่ยงของธนาคารว่า มีความเพียงพอ เหมาะสม และสามารถรองรับธุรกิจและความซับซ้อนของธุรกรรมต่าง ๆ ของธนาคารได้ ทั้งนี้ เพื่อสร้างความมั่นใจอย่าง

สมเหตุสมผลว่า การปฏิบัติงานของธนาคารสามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ภายใต้ความเสี่ยงที่ธนาคารยอมรับได้

ขอบเขตของงานตรวจสอบภายในจะครอบคลุมทุกกิจกรรมของธนาคารทั้งภายในประเทศและสาขาต่างประเทศ รวมถึงบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน (Full Consolidation) และกิจกรรมที่ธนาคารทำการจ้างบุคคลภายนอกทำการแทน (Outsource) โดยลักษณะงานของการตรวจสอบภายในคือ การประเมินอย่างเป็นระบบและสนับสนุนให้มีการสร้างหรือปรับปรุงระบบการบริหารความเสี่ยง ระบบการควบคุมภายใน และระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยอยู่บนพื้นฐานของการวางแผนการตรวจสอบแบบ Risk Based Audit Plan นอกจากนี้ ยังได้ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด และกรอบของ Basel II โดยการตรวจสอบภายในจะสอบทานการปฏิบัติงาน เพื่อประเมินความเพียงพอ ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารความเสี่ยง ในเรื่องต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติในการระบุ และวัดระดับความเสี่ยงอย่างทันเวลา
2. การกำหนดขีดจำกัดและการควบคุมอื่น ๆ เพื่อการบริหารความเสี่ยง
3. ขั้นตอนการรายงานถึงฝ่ายบริหารเพื่อแสดงลักษณะ และระดับความเสี่ยงของธนาคารที่แท้จริง รวมทั้งการรายงานการไม่ปฏิบัติตามนโยบายและขีดจำกัดที่วางไว้
4. หน้าที่ในการบริหารความเสี่ยงแต่ละประเภท ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน
5. การปฏิบัติตามระเบียบในเรื่อง การคำนวณและการจัดสรรเงินทุนต่อความเสี่ยง

5. ความเสี่ยงด้านเครดิต

5.1 ข้อมูลทั่วไปของฐานะที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านเครดิต

การบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อ

ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ คือ โอกาสหรือความน่าจะเป็นที่คู่สัญญา (Counterparty) ของธนาคาร ไม่สามารถปฏิบัติตามภาระที่ตกลงกันได้ ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อรายได้และเงินกองทุนของธนาคาร

ธนาคารมีการกำหนดหลักเกณฑ์ กระบวนการพิจารณาและอนุมัติสินเชื่ออย่างรัดกุม โดยนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อของธนาคารครอบคลุมการอนุมัติสินเชื่อ การประเมินความเสี่ยง หลักเกณฑ์การติดตาม ควบคุม ทบทวนความเสี่ยงของลูกค้า และกำหนดให้มีการรายงานข้อมูลการให้สินเชื่อต่อผู้บริหารระดับสูงอย่างสม่ำเสมอ

ธนาคารได้จัดให้กลุ่มงานบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย สายงานบริหารความเสี่ยงสินเชื่อ ธุรกิจขนาดใหญ่ สายงานบริหารความเสี่ยงสินเชื่อธุรกิจ SME และสายงานบริหารความเสี่ยงสินเชื่อ

รายย่อย ดูแลเรื่องการกำหนดกรอบนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อ การพิจารณาวิเคราะห์ ความเสี่ยงด้านสินเชื่อของลูกค้าแต่ละราย การพิจารณาความเสี่ยงของพอร์ตสินเชื่อ ทั้งนี้ สายงาน บริหารความเสี่ยงสินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่ และสินเชื่อธุรกิจ SME มีการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อที่ คล้ายกันแต่สายงานบริหารความเสี่ยงสินเชื่อรายย่อย มีกระบวนการ และการจัดการข้อมูลที่แตกต่างกัน ออกไปเนื่องจากมีปริมาณลูกค้าจำนวนมาก

นอกจากนี้ กลุ่มงานบริหารความเสี่ยง ยังรับผิดชอบการสอบทานเงินให้สินเชื่อและการระดมทุน การประเมินคุณภาพและความเสี่ยงของพอร์ตสินเชื่อของธนาคาร การติดตามและแก้ไขสินเชื่อที่มี คุณภาพด้อยลง การกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารความเสี่ยง

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อ

ธนาคารจัดให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยงและจัดโครงสร้างองค์กรภายในธนาคารตาม หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) โดยจัดให้มีการคานอำนาจ (Check and Balances) ระหว่างหน่วยงานด้านการบริหารความเสี่ยงและหน่วยงานด้านธุรกิจให้มีความเป็น อิสระต่อกันอย่างชัดเจน และจัดให้มีการบริหารจัดการข้อมูลที่ดีเพื่อให้การควบคุมความเสี่ยง การวัด ความเสี่ยง และการติดตามดูแลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ธนาคารจัดให้มีหน่วยงานเพื่อการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อ รับผิดชอบการจัดทำนโยบาย การบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อ พัฒนาเครื่องมือวัดความเสี่ยง จัดกระบวนการบริหารความเสี่ยง และ จัดทำรายงานสถานะความเสี่ยงของธนาคารเสนอผู้บริหารระดับสูงรับทราบอย่างสม่ำเสมอ

ทั้งนี้ คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงมีดังนี้

- คณะกรรมการธนาคาร มีอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติการทำธุรกรรมในวงเงินที่เกินกว่า 3,000 ล้านบาท อนุมัติสินเชื่อของบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคาร และอนุมัติสินเชื่อที่เข้า ข่ายการทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับธนาคาร รวมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการอื่นๆ ได้แก่ คณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง คณะกรรมการบริหารสินทรัพย์ และหนี้สิน คณะกรรมการพิจารณาการประเมินมูลค่าสินทรัพย์
- คณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่บริหารระดับสูงของกลุ่มงานบริหาร ความเสี่ยง และกลุ่มงานอื่นที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจอนุมัติสินเชื่อที่มีวงเงินไม่เกิน 3,000 ล้านบาท
- คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Committee) มีหน้าที่หลักดังนี้
 - 1.) กำหนดนโยบายด้านการบริหารความเสี่ยงโดยรวมของธนาคาร (Integrated Risk Management)
 - 2.) ควบคุม ดูแล และบริหารจัดการให้การทำธุรกิจของธนาคารเป็นไปตามนโยบาย การบริหารความเสี่ยงโดยรวมของธนาคาร (Integrated Risk Management) และ

เป็นไปตามหลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance)

- คณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน (Asset & Liability Management Committee) มีหน้าที่หลักดังนี้
 - 1.) กำหนดนโยบายและแนวทางในการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน ให้ธนาคารมีโครงสร้างสินทรัพย์และหนี้สินที่เหมาะสมกับสภาพตลาดการเงิน ภาวะเศรษฐกิจ และการแข่งขันในธุรกิจการเงิน
 - 2.) กำหนดนโยบายควบคุมความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การลงทุนในหลักทรัพย์และสภาพคล่องของธนาคารให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม
 - 3.) กำกับ ควบคุม ดูแล และตรวจสอบให้การบริหารสภาพคล่องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามนโยบายที่วางไว้
- คณะกรรมการพิจารณาการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ (Collateral Valuation Committee) มีหน้าที่หลักดังนี้
 - 1.) กำหนดนโยบาย และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันการให้กู้ยืมหรือให้สินเชื่อ และอสังหาริมทรัพย์หรือการขายที่ได้มาจากการชำระหนี้หรือซื้อจากการขายทอดตลาด รวมถึงหลักเกณฑ์การทบทวนมูลค่าของสินทรัพย์ เพื่อเสนอขออนุมัติจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
 - 2.) กำกับ ดูแล และวางแผนการปฏิบัติงานของผู้ประเมินราคาภายใน ให้เป็นไปตามนโยบายและหลักเกณฑ์ของธนาคาร และธนาคารแห่งประเทศไทย

การควบคุม การวัด การทบทวน และการติดตามความเสี่ยงด้านสินเชื่อ

- **การควบคุมความเสี่ยงด้านสินเชื่อ**

นอกเหนือจากการกำหนดให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อเป็นอิสระจากหน่วยงานด้านธุรกิจ เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ธนาคารได้กำหนดหลักเกณฑ์ และแนวทางต่างๆ เพื่อการควบคุมความเสี่ยง เช่น

- 1.) แนวทางการกำหนดวงเงิน

โดยกำหนดให้พิจารณาจากผลการดำเนินงานของลูกค้า ฐานะการเงิน ปริมาณความต้องการใช้เงิน ความสามารถในการชำระคืนของลูกค้า และระดับความเสี่ยง

- 2.) แนวทางการวิเคราะห์สินเชื่อ

โดยกำหนดเป็นมาตรฐานให้มีการวิเคราะห์ประเด็นต่างๆ เช่น ผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินของลูกค้า ความสามารถในการบริหารงาน แนวโน้มอุตสาหกรรม เป็นต้น

3.) กระบวนการอนุมัติสินเชื่อ

ธนาคารได้แบ่งกลุ่มลูกค้าออกเป็นกลุ่มลูกค้าธุรกิจขนาดใหญ่ กลุ่มลูกค้าธุรกิจ SME และกลุ่มลูกค้ารายย่อย เพื่อให้สามารถให้บริการกับกลุ่มลูกค้าได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากลูกค้าแต่ละกลุ่มมีความต้องการการบริการที่แตกต่างกัน กระบวนการอนุมัติสินเชื่อของลูกค้าแต่ละกลุ่มสรุปได้ดังนี้

- **การอนุมัติสินเชื่อสำหรับลูกค้าธุรกิจขนาดใหญ่ และลูกค้าธุรกิจ SME**
ฝ่ายวิเคราะห์สินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่ ฝ่ายพิจารณาสินเชื่อธุรกิจ SME ขนาดใหญ่และขนาดกลาง และฝ่ายพิจารณาสินเชื่อธุรกิจ SME ขนาดเล็ก เป็นผู้ดำเนินการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการขออนุมัติสินเชื่อตามขนาดของกลุ่มลูกค้า โดยพิจารณาวัตถุประสงค์การใช้จ่ายเงิน ระดับความเสี่ยงของลูกค้า ความสามารถในการชำระหนี้หลักประกัน แนวโน้มเศรษฐกิจและภาวะอุตสาหกรรมซึ่งมีผลกระทบต่อธุรกิจลูกค้า และนำเสนอขออนุมัติต่อคณะกรรมการตามระดับอำนาจการอนุมัติ
- **การอนุมัติสินเชื่อสำหรับกลุ่มลูกค้ารายย่อยและกลุ่มลูกค้าบุคคล**
กลุ่มงานเครือข่ายการขายเป็นผู้นำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการต่างๆ ให้กับลูกค้า โดยมีสายงานบริหารความเสี่ยงสินเชื่อย่อยเป็นผู้กำหนดนโยบายสินเชื่อ ซึ่งพิจารณาอนุมัติจากคุณสมบัติของลูกค้ำ ประวัติการชำระหนี้ ขนาดของวงเงินเทียบกับหลักประกัน และความสามารถในการชำระหนี้โดยดูจากรายได้ สำหรับการอนุมัติสินเชื่อรายย่อยมีการใช้ Credit Scoring ประกอบการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อให้แก่ลูกค้าสินเชื่อบุคคลและสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

4.) แนวทางการบริหารความเสี่ยงประเทศคู่สัญญา (Country Risk)

ธนาคารได้มีการกำหนดวงเงินประเทศสำหรับการทำธุรกรรมกับคู่สัญญาที่มีภูมิภานาในแต่ละประเทศตามความเหมาะสม โดยพิจารณาถึงความเสี่ยงของประเทศนั้นๆ ให้เหมาะสมกับแผนการดำเนินธุรกิจของธนาคาร และเป็นการป้องกันไม่ให้ธนาคารทำธุรกรรมในประเทศใดประเทศหนึ่งมากเกินไป

● การวัดความเสี่ยงด้านสินเชื่อ

ธนาคารกำหนดให้มีการวัดความเสี่ยงของลูกค้าโดยใช้เครื่องมือจัดอันดับความเสี่ยงภายในธนาคาร โดยใช้ข้อมูลจากงบการเงิน ข้อมูลเปรียบเทียบจากอุตสาหกรรม และข้อมูลเชิงคุณภาพของลูกค้า เป็นตัวแปรในการวัดความเสี่ยง และกำหนดให้มีการทบทวนอันดับความเสี่ยงของลูกค้าอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง อันดับความเสี่ยงของลูกค้าถูกใช้เป็นปัจจัยหนึ่งในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ

ปัจจุบัน ธนาคารมีเครื่องมือจัดอันดับความเสี่ยงภายใน 2 ชุด คือ เครื่องมือจัดอันดับความเสี่ยงสำหรับลูกค้าธุรกิจขนาดใหญ่ซึ่งเริ่มใช้มาตั้งแต่ปี 2544 และเครื่องมือจัดอันดับความเสี่ยงสำหรับ

ลูกค้าธุรกิจ SME ซึ่งเริ่มใช้มาตั้งแต่ปี 2549 โดยเครื่องมือจัดอันดับความเสี่ยงทั้ง 2 ชุด ได้แบ่งความเสี่ยงออกเป็น 10 ระดับ ซึ่งแต่ละระดับสะท้อนถึงความเสี่ยงที่แตกต่างกัน

ในปี 2551 ธนาคารได้เริ่มโครงการ RISK Project (Risk Integrated Systems Knowledge Project) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ธนาคารมีเครื่องมือการวัดความเสี่ยงและมีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ดีขึ้น RISK Project ประกอบด้วย การจัดซื้อเครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลลูกค้าธุรกิจขนาดใหญ่และลูกค้าธุรกิจ SME ซึ่งได้เริ่มใช้งานแล้วในปี 2552 การจัดทำ PD-Based Rating Model สำหรับลูกค้าธุรกิจขนาดใหญ่และลูกค้าธุรกิจ SME เพื่อนำมาใช้ในการคำนวณหาความน่าจะเป็นหรือโอกาสที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default: PD) ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในไตรมาส 2 ของปี 2553 การจัดทำเครื่องมือวัดผลตอบแทนโดยพิจารณาถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น (Risk-Adjusted Return) และการคำนวณ Economic Capital ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายในปี 2553 เช่นกัน

- **การทบทวน และการติดตามความเสี่ยงด้านสินเชื่อ**

ภายหลังการอนุมัติสินเชื่อ ธนาคารกำหนดให้มีการระบวนการติดตามความเสี่ยงของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการติดตามความเสี่ยงของลูกค้า ได้แก่

- 1.) **การทบทวนประจำปี**

ภายหลังจากการอนุมัติสินเชื่อ ธนาคารกำหนดให้มีการทบทวนและสอบถามความเสี่ยงของลูกค้าเป็นประจำ โดยทบทวนสถานะปัจจุบันของผลการดำเนินงาน คุณภาพเครดิตของลูกค้า และสถานะทางการเงินของลูกค้า เป็นต้น

- 2.) **การรายงานสถานะพอร์ตสินเชื่อ**

ธนาคารกำหนดให้มีการรายงานสถานะพอร์ตสินเชื่อ และนำเสนอต่อคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ เพื่อให้ทราบถึงสถานะของพอร์ตสินเชื่อและเป็นข้อมูลประกอบการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อของธนาคารให้อยู่ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ธนาคารกำหนด การรายงานประกอบด้วยข้อมูล อาทิ สัดส่วนพอร์ตสินเชื่อแยกตามประเภทอุตสาหกรรม ระดับความเสี่ยง ภูมิภาคที่ประกอบธุรกิจ และสินเชื่อรายใหญ่ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการกระจุกตัวของสินเชื่อ นอกจากนี้ ได้มีการจัดทำรายงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านสินเชื่อ เช่น การจัดชั้นหนี้ การกันเงินสำรอง และการดำรงเงินกองทุน เป็นต้น

- 3.) **การทดสอบภาวะวิกฤต**

การทดสอบภาวะวิกฤต หรือ Stress Test เป็นการทดสอบผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อระดับเงินกองทุนของธนาคาร ต่อพอร์ตสินเชื่อ หรือต่อลูกค้าหากมีภาวะวิกฤตเกิดขึ้น กรณีผลกระทบมีนัยสำคัญ ธนาคารมีการกำหนดกลยุทธ์หรือแผนการดำเนินงานเพื่อป้องกันหรือลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

ธนาคารอยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อมตามหลักเกณฑ์ Basel II Pillar II หรือหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนโดยทางการ เพื่อให้มีกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุน (Internal Capital Adequacy Assessment Process) เพื่อรองรับความเสี่ยงอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจทั้งภายใต้ภาวะปกติและภาวะวิกฤต โดยความเสี่ยงจากการกระจุกตัวด้านสินเชื่อ (Credit Concentration Risk) เป็นความเสี่ยงหนึ่งที่ธนาคารจะทำการทดสอบความเพียงพอของเงินกองทุนโดยพิจารณาจากความเสี่ยงจากการกระจุกตัวในลูกค้ารายใหญ่ และการกระจุกตัวในภาคธุรกิจ ธนาคารได้จัดซื้อเครื่องมือทดสอบผลกระทบต่อเงินกองทุน (Capital Forecasting) เพื่อให้กระบวนการทดสอบภาวะวิกฤตมีประสิทธิภาพและสามารถวัดผลกระทบต่อเงินกองทุนของธนาคารได้ชัดเจนหากเกิดภาวะวิกฤตขึ้น ทั้งนี้ การจัดทำกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนของธนาคารจะแล้วเสร็จภายในสิ้นปี 2553 ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

นอกจากนี้ ธนาคารได้กำหนดหลักเกณฑ์การบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อของบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคาร ให้สอดคล้องกับการบริหารความเสี่ยงของธนาคาร และมีแผนการนำกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนไปประยุกต์ใช้ให้ครอบคลุมกลุ่มธุรกิจการเงินของธนาคารด้วยภายในปี 2553-2554

การจัดการกับสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL)

สำหรับสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ธนาคารจัดให้มีหน่วยงานที่ดูแลเฉพาะ ซึ่งมีความชำนาญด้านการแก้ไขหนี้ที่มีปัญหา เพื่อให้ธนาคารได้รับผลเสียน้อยที่สุดกับหนี้ที่มีปัญหานั้น ตลอดจนดูแลปรับปรุงคุณภาพสินทรัพย์โดยรวมของธนาคารให้ดีขึ้น ในปี 2552 ธนาคารมีความคืบหน้าในการปรับปรุงคุณภาพสินทรัพย์ของธนาคารโดยรวมอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถลด NPL ลง 3,057 ล้านบาท จากสิ้นปี 2551

บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในต่อกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต

กระบวนการตรวจสอบการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงระดับความรุนแรงและทิศทางของความเสี่ยง คุณภาพของการบริหารความเสี่ยง ความเพียงพอของการกันเงินสำรอง ความเพียงพอของนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงาน การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ และการติดตามแก้ไข โดยกำหนดขอบเขตการตรวจสอบใน 2 ประเด็น คือ การประเมินระดับความเสี่ยง และการประเมินการจัดการความเสี่ยง

การประเมินระดับความเสี่ยงจะครอบคลุมในเรื่อง การบริหารพอร์ตสินเชื่อและการบริหารเงิน โดยพิจารณาจากนโยบายด้านสินเชื่อเพื่อประเมินความเพียงพอและความสามารถในการควบคุม

ปริมาณความเสี่ยง อาทิ มาตรฐานการให้สินเชื่อ ระยะเวลาการชำระคืน หลักประกัน ซึ่งครอบคลุมถึงกระบวนการพิจารณาสินเชื่อและส่วนประกอบของพอร์ตสินเชื่อ อาทิ การแบ่งขนาดลูกหนี้ การจัดระดับลูกหนี้ (Credit Scoring) การกระจุกตัวของสินเชื่อ คุณภาพของพอร์ตสินเชื่อและสำรองเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสีย รวมทั้งการประเมินระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้อง สำหรับการบริหารเงิน จะพิจารณาจากแหล่งที่มาและวิธีวัดความเสี่ยง อาทิ ความเสี่ยงจาก Settlement Credit Exposure การกำหนดวงเงินคู่ค้าและความสามารถในการควบคุม การจัดระดับเครดิตคู่ค้า และ พิจารณาจากนโยบายและระเบียบปฏิบัติ การกำหนดและอนุมัติข้อยกเว้นต่างๆ แนวทางปฏิบัติในกรณีที่คู่ค้าเกินวงเงินคู่ค้า (Counterparty Limit) เป็นต้น

สำหรับการประเมินการจัดการความเสี่ยงจะครอบคลุมในเรื่อง การบริหารพอร์ตสินเชื่อและการบริหารเงิน โดยจะพิจารณาจากการดูแลของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงในด้านการกำหนดและทบทวนนโยบายความเสี่ยงด้านเครดิต และระบบการวัดความเสี่ยง โดยการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ใช้ในแบบจำลอง ความถี่ในการทดสอบความถูกต้องของแบบจำลอง รวมทั้งพิจารณาการติดตามและรายงานความเสี่ยง การควบคุมความเสี่ยงและการกำหนดเพดานความเสี่ยง

คำจำกัดความของการผิดนัดชำระหนี้ และการด้อยค่าของสินทรัพย์

1. การผิดนัดชำระหนี้

การผิดนัดชำระหนี้ หมายถึง ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ภายในเวลาที่ระบุในสัญญา หรือตามเงื่อนไขที่ตกลงกับธนาคาร โดยเรียกวันที่ลูกหนี้ตกลงชำระหนี้ตามเงื่อนไขว่า วันครบกำหนดชำระ

หากลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ภายในวันครบกำหนดชำระตามที่ตกลงกับธนาคาร ธนาคารจะเริ่มคิดดอกเบี้ยด้วยอัตราดอกเบี้ยสูงสุดตามประกาศของธนาคาร (Default Rate) จนกว่าลูกหนี้จะไม่มีหนี้ค้างชำระ จึงจะกลับมาคิดดอกเบี้ยด้วยอัตราดอกเบี้ยตามเงื่อนไข

2. การด้อยค่าของสินทรัพย์

สินทรัพย์คงเหลือตามบัญชีของธนาคารมีการทบทวน ณ ทุกวันที่ในบดุลว่า มีข้อบ่งชี้เรื่องการด้อยค่าหรือไม่ ในกรณีที่ข้อบ่งชี้ธนาคารจะทำการประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน

แนวทางที่ใช้ในการคำนวณ General provision และ Specific provision

การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียถือปฏิบัติตามข้อกำหนดและหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารจัดชั้นเงินให้สินเชื่อทั้งหมด โดยแบ่งออกเป็น 6 ประเภท และตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียขึ้นในอัตราที่กำหนดสำหรับแต่ละประเภท การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียสำหรับหนี้จัดชั้นปกติ และจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษคำนวณค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียขึ้นต่ำตามอัตราร้อยละที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยได้นำมูลค่าหลักประกันมาใช้ในการคำนวณเงินสำรองด้วย ส่วนหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานจัดชั้นสงสัยและจัดชั้นสงสัยจะสูญเสีย คำนวณค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียในอัตราร้อยละ 100 สำหรับส่วนต่าง

ระหว่างยอดหนี้คงค้างตามบัญชีกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน

**ตารางที่ 4 มูลค่ายอดคงค้างของสินทรัพย์ในงบดุลและรายการนอกงบดุล ก่อนพิจารณาผล
การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต**

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	31 ธันวาคม 2552
1. สินทรัพย์ในงบดุล	648,904
1.1 เงินให้สินเชื่อรวมสุทธิ ^{1/}	581,686
1.2 เงินลงทุนในตราสารหนี้สุทธิ ^{2/}	58,603
1.3 เงินฝาก (รวมดอกเบี้ยค้างรับ)	8,615
2. รายการนอกงบดุล ^{3/}	268,283
2.1 การรับอาวัลตัวเงิน การค้ำประกันการกู้ยืมเงิน และเลตเตอร์ออฟเครดิต	9,399
2.2 สัญญาอนุพันธ์นอกตลาด ^{4/}	166,627
2.3 วงเงินที่ยังมิได้เบิกใช้ซึ่งธนาคารได้ผูกพันไว้แล้ว	92,257

^{1/} รวมดอกเบี้ยค้างรับ และสุทธิหลังหักรายได้จากการตัดบัญชี ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และค่าเผื่อการปรับมูลค่าจากการปรับโครงสร้างหนี้ และรวมเงินให้สินเชื่อสุทธิของรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน

^{2/} ไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ และสุทธิหลังค่าเผื่อการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์ และค่าเผื่อการด้อยค่าของหลักทรัพย์

^{3/} ก่อนคุณค่าแปลงสภาพ

^{4/} รวมถึงอนุพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน

ตารางที่ 5 มูลค่ายอดคงค้างของสินทรัพย์ในงบดุลและรายการนอกงบดุลที่สำคัญ ก่อนพิจารณาผลการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต จำแนกตามประเทศหรือภูมิภาคของลูกค้า

31 ธันวาคม 2552

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศหรือภูมิภาคของลูกค้า	สินทรัพย์ในงบดุล				รายการนอกงบดุล ^{3/}			
	รวม	เงินให้สินเชื่อ รวมสุทธิ ^{1/}	เงินลงทุนใน ตราสารหนี้ สุทธิ ^{2/}	เงินฝาก รวมดอกเบี้ย ค้างรับ	รวม	การรับอวัล ตัวเงิน การค้ำประกัน การกู้ยืมเงิน และเลตเตอร์ ออฟเครดิต	สัญญา อนุพันธ์นอก ตลาด	วงเงินที่ยังมิได้ เบิกใช้ซึ่ง ธนาคารได้ ผูกพันไว้แล้ว
1. ประเทศไทย	644,907	582,723	57,208	4,976	210,477	9,333	110,036	91,108
2. กลุ่มเอเชียแปซิฟิก ไม่รวมประเทศไทย	5,741	4,345	891	505	15,148	66	13,956	1,126
3. กลุ่มอเมริกาเหนือและละตินอเมริกา	2,089	277	-	1,812	15,924	-	15,904	20
4. กลุ่มแอฟริกาและตะวันออกกลาง	18	-	-	18	-	-	-	-
5. กลุ่มยุโรป	1,842	34	504	1,304	26,734	-	26,731	3
รวม	654,597	587,379	58,603	8,615	268,283	9,399	166,627	92,257
หัก สำรองส่วนเกิน	(5,693)	(5,693)	-	-	-	-	-	-
รวม	648,904	581,686	58,603	8,615	268,283	9,399	166,627	92,257

^{1/} รวมดอกเบี้ยค้างรับ และสุทธิหลังหักรายได้จากการตัดบัญชี ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และค่าเผื่อการปรับมูลค่าจากการปรับโครงสร้างหนี้ และรวมเงินให้สินเชื่อสุทธิของรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน

^{2/} ไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ และสุทธิหลังค่าเผื่อการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์ และค่าเผื่อการด้อยค่าของหลักทรัพย์

^{3/} ก่อนคุณค่าแปลงสภาพ

ตารางที่ 6 มูลค่ายอดคงค้างของสินทรัพย์ในงบดุลและรายการนอกงบดุล ก่อนพิจารณาผล
การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต จำแนกตามอายุสัญญาที่เหลือ

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	31 ธันวาคม 2552		
	อายุไม่ เกิน 1 ปี	อายุเกิน 1 ปี	รวม
1. สินทรัพย์ในงบดุล	298,719	350,185	648,904
1.1 เงินให้สินเชื่อรวมสุทธิ ^{1/}	268,969	312,717	581,686
1.2 เงินลงทุนในตราสารหนี้สุทธิ ^{2/}	21,432	37,171	58,603
1.3 เงินฝาก (รวมดอกเบี้ยค้างรับ)	8,318	297	8,615
2. รายการนอกงบดุล ^{3/}	156,562	111,721	268,283
2.1 การรับอาวัลตัวเงิน การค้ำประกัน การกู้ยืมเงิน และเลตเตอร์ออฟเครดิต	9,286	113	9,399
2.2 สัญญาอนุพันธ์นอกตลาด	144,322	22,305	166,627
2.3 วงเงินที่ยังมีได้เบิกใช้ซึ่งธนาคารได้ ผูกพันไว้แล้ว	2,954	89,303	92,257

^{1/} รวมดอกเบี้ยค้างรับ และสุทธิหลังหักรายได้จากการตัดบัญชี ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และค่าเผื่อการปรับมูลค่าจากการ
ปรับโครงสร้างหนี้ และรวมเงินให้สินเชื่อสุทธิของรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน

^{2/} ไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ และสุทธิหลังค่าเผื่อการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์ และค่าเผื่อการด้อยค่าของหลักทรัพย์

^{3/} ก่อนคุณค่าแปลงสภาพ

ตารางที่ 7 มูลค่ายอดคงค้างเงินให้สินเชื่อรวมดอกเบี้ยค้างรับ และเงินลงทุนในตราสารหนี้ ก่อนพิจารณาผลการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต จำแนกตามประเทศหรือภูมิภาคของลูกค้า และตามเกณฑ์การจัดชั้นที่ ธปท.กำหนด

31 ธันวาคม 2552

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศหรือภูมิภาคของลูกค้า	เงินให้สินเชื่อรวมดอกเบี้ยค้างรับ ^{1/}						เงินลงทุนในตราสารหนี้ สงสัยจะสูญ
	ปกติ	กล่าวถึงเป็นพิเศษ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	สงสัย	สงสัยจะสูญ	รวม	
1. ประเทศไทย	549,861	17,252	4,474	6,989	22,994	601,570	50
2. กลุ่มเอเชียแปซิฟิก ไม่รวมประเทศไทย	4,382	-	-	-	8	4,390	-
3. กลุ่มอเมริกาเหนือและละตินอเมริกา	280	-	-	-	-	280	-
4. กลุ่มแอฟริกาและตะวันออกกลาง	-	-	-	-	-	-	-
5. กลุ่มยุโรป	34	-	-	-	-	34	-
รวม	554,557	17,252	4,474	6,989	23,002	606,274	50

^{1/} รวมยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับของรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน

ตารางที่ 8 มูลค่าของเงินสำรองที่กันไว้ (General provision และ Specific provision) และหนี้สูญที่ตัดออกจากบัญชีระหว่างงวด
สำหรับเงินให้สินเชื่อรวมดอกเบี้ยค้างรับและเงินลงทุนในตราสารหนี้ จำแนกตามประเทศหรือภูมิภาค

31 ธันวาคม 2552

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศหรือภูมิภาคของลูกค้า	เงินให้สินเชื่อรวมดอกเบี้ยค้างรับ ^{1/}			เงินลงทุนใน ตราสารหนี้ Specific Provision
	General Provision	Specific Provision	มูลค่าหนี้สูญที่ตัด ออกจากบัญชี ระหว่างงวด	
1. ประเทศไทย	5,693	18,846	4,918	210
2. กลุ่มเอเชียแปซิฟิก ไม่รวมประเทศไทย		46	-	-
3. กลุ่มอเมริกาเหนือและละตินอเมริกา		3	-	667
4. กลุ่มแอฟริกาและตะวันออกกลาง		-	-	-
5. กลุ่มยุโรป		-	-	2,168
รวม	5,693	18,895	4,918	3,045

^{1/} รวมมูลค่าเงินสำรองที่กันไว้และหนี้สูญที่ตัดออกจากบัญชีระหว่างงวดของเงินให้สินเชื่อรวมดอกเบี้ยค้างรับของรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน

ตารางที่ 9 มูลค่ายอดคงค้างเงินให้สินเชื่อรวมดอกเบี้ยค้างรับ * ก่อนพิจารณาผลการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต จำแนกตามประเภทธุรกิจ และเกณฑ์การจัดชั้นที่ ธปท.กำหนด

31 ธันวาคม 2552

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทธุรกิจ	ปกติ	กล่าวถึงเป็นพิเศษ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	สงสัย	สงสัยจะสูญ	รวมทั้งสิ้น
1. การเกษตรและเหมืองแร่	5,707	320	119	91	661	6,898
2. อุตสาหกรรมการผลิตและการพาณิชย์	144,500	7,111	1,837	3,758	12,671	169,877
3. ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง	36,438	1,707	636	762	3,749	43,292
4. การสาธารณูปโภคและบริการ	85,912	5,936	892	973	2,913	96,626
5. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย	65,910	1,245	782	1,017	2,200	71,154
6. อื่น ๆ	216,090	933	208	388	808	218,427
รวม	554,557	17,252	4,474	6,989	23,002	606,274

* รวมยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อรวมดอกเบี้ยค้างรับของรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน

ตารางที่ 10 มูลค่าของเงินสำรองที่กันไว้ (General provision และ Specific provision) และ
มูลค่าของหนี้สูญที่ตัดออกจากบัญชีระหว่างงวดสำหรับเงินให้สินเชื่อรวม
ดอกเบี้ยค้างรับ * จำแนกตามประเภทธุรกิจ

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทธุรกิจ	31 ธันวาคม 2552		
	General Provision	Specific Provision	มูลค่าหนี้สูญที่ ตัดออก จากบัญชี ระหว่างงวด
1. การเกษตรและเหมืองแร่	5,693	243	193
2. อุตสาหกรรมการผลิตและการพาณิชย์		10,841	2,431
3. ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง		1,954	1,825
4. การสาธารณูปโภคและบริการ		1,663	312
5. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย		1,071	24
6. อื่น ๆ		3,123	133
รวม	5,693	18,895	4,918

* รวมเงินให้สินเชื่อรวมดอกเบี้ยค้างรับของรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน

ตารางที่ 11 การเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินสำรองที่กันไว้ (General provision และ Specific
provision) สำหรับเงินให้สินเชื่อรวมดอกเบี้ยค้างรับ *

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	31 ธันวาคม 2552		
	General Provision	Specific Provision	รวม
เงินสำรองที่กันไว้ต้นงวด	3,051	20,726	23,777
หนี้สูญที่ตัดออกจากบัญชีระหว่างงวด	-	(4,918)	(4,918)
เงินสำรองที่กันไว้เพิ่มหรือลดระหว่างงวด	2,643	3,087	5,730
เงินสำรองที่กันไว้สำหรับขาดทุนจากอัตรา แลกเปลี่ยน	(1)	-	(1)
เงินสำรองที่กันไว้คงเหลือปลายงวด	5,693	18,895	24,588

* รวมเงินให้สินเชื่อรวมดอกเบี้ยค้างรับของรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน

ตารางที่ 12 มูลค่ายอดคงค้างของสินทรัพย์ในงบดุลและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการนอกงบดุล * แยกตามประเภทสินทรัพย์ โดยวิธี SA

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทสินทรัพย์	31 ธันวาคม 2552		
	สินทรัพย์ในงบดุล	รายการนอกงบดุล **	รวม
1. ลูกหนี้ที่ไม่ด้อยคุณภาพ	709,188	124,521	833,709
1.1 ลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลาง และธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (MDBs) รวมถึงลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ (PSEs) ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ภาครัฐบาล	61,160	27,240	88,400
1.2 ลูกหนี้สถาบันการเงิน ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ (PSEs) ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงิน และลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์	29,112	28,864	57,976
1.3 ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ (PSEs) ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชน	347,472	41,128	388,600
1.4 ลูกหนี้รายย่อย	107,827	26,991	134,818
1.5 สินเชื่อที่อยู่อาศัย	61,812	298	62,110
1.6 สินทรัพย์อื่น	101,805	-	101,805
2. ลูกหนี้ด้อยคุณภาพ	21,633	514	22,147
3. First-to-default credit derivative and Securitization	-	-	-
รวม	730,821	125,035	855,856

* หลังคูณด้วยค่าแปลงสภาพ และ Specific provision

** รวมรายการ Repo-style transaction ทุกรายการ (รวมถึงธุรกรรม Reverse repo ด้วย)

5.2 ข้อมูลฐานที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านเครดิต โดยวิธี SA

1. ในการอ้างอิง Rating แยกตามประเภทสินทรัพย์/ลูกหนี้ของธนาคารนั้น ธนาคารใช้อันดับเครดิตจากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก (External Credit Agency Rating-ECAI) 5 แห่ง ได้แก่ Standard & Poor, Moody's, Fitch International, Fitch (Thailand) และ Tris Rating และ ตามคะแนน Country risk classification ของ OECD สำหรับลูกหนี้เอกชนทุกราย ธนาคารได้เลือกใช้น้ำหนักความเสี่ยง 100% จึงไม่ได้ใช้ Rating จากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก
2. การกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ของธนาคารโดยอ้างอิงจาก Rating ของสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก ธนาคารได้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงโดยวิธี SA ตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย

5.3 ข้อมูลการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต โดยวิธี SA

1. ปัจจุบันธนาคารไม่ได้ใช้การหักกลบหนี้ (Netting) ทั้งในงบดุลและนอกงบดุล ในการปรับลดความเสี่ยง
2. การบริหารและการประเมินมูลค่าหลักประกัน ธนาคารมีการบริหารหลักประกัน และประเมินมูลค่าหลักประกันตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย
3. หลักประกันที่สำคัญของธนาคารคือหลักประกันทางการเงิน ได้แก่ เงินสด ตราสารทุน และ ตราสารหนี้ ที่เป็นไปตามเกณฑ์ของทางธนาคารแห่งประเทศไทย
4. ประเภทของผู้ค้ำประกันและผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงตามธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตที่สำคัญ คือ รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และ ธุรกิจเอกชน ที่เป็นไปตามเกณฑ์ของทางธนาคารแห่งประเทศไทย
5. การกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านเครดิตในแต่ละประเภทหลักประกัน ธนาคารมีการกระจุกตัวในหลักประกันประเภทเงินฝากธนาคาร

ตารางที่ 13 มูลค่ายอดคงค้างของสินทรัพย์ในงบดุลและรายการนอกงบดุลสุทธิ ^{1/} หลังพิจารณามูลค่าปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตในแต่ละประเภทสินทรัพย์ จำแนกตามแต่ละน้ำหนักความเสี่ยง โดยวิธี SA

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทสินทรัพย์	31 ธันวาคม 2552										
	ยอดคงค้างที่มี Rating				ยอดคงค้างที่ไม่มี Rating						
น้ำหนักความเสี่ยง %	0	20	50	100	0	20	35	50	75	100	150
ลูกหนี้ไม่ด้อยคุณภาพ											
1. ลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลาง ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (MDBs) รวมถึงลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ (PSEs) ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ภาครัฐบาล	94,850		215								
2. ลูกหนี้สถาบันการเงิน ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ (PSEs) ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงิน และลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์	100	5,534	20,859	1,480						242	
3. ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ (PSEs) ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชน *								469		382,705	
4. ลูกหนี้รายย่อย									127,654	9	
5. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย							53,560		8,307	234	
6. สินทรัพย์อื่น					61,232	2,040				74,219	
ลูกหนี้ด้อยคุณภาพ ^{2/}					54			1,127		5,022	15,944

^{1/} หลังคุณค่าแปลงสภาพ

^{2/} ในส่วนที่ไม่มีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ซึ่งน้ำหนักความเสี่ยงขึ้นอยู่กับสัดส่วนของเงินสำรองที่กันไว้ต่อยอดหนี้ทั้งสิ้น

* กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทุกราย

ตารางที่ 14 มูลค่ายอดคงค้างในส่วนที่มีหลักประกัน* ของแต่ละสินทรัพย์ โดยวิธี SA จำแนกตามประเภทของหลักประกัน

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทสินทรัพย์	31 ธันวาคม 2552	
	หลักประกันทางการเงิน	การค้ำประกันและ อนุพันธ์ด้านเครดิต
ลูกหนี้ที่ไม่ด้อยคุณภาพ	69,198	7,169
1. ลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลาง ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (MDBs) รวมถึงลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ (PSEs) ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ภาครัฐบาล	33,513	-
2. ลูกหนี้สถาบันการเงิน ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ (PSEs) ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงิน และลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์	23,500	6,765
3. ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ (PSEs) ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชน	5,040	386
4. ลูกหนี้รายย่อย	7,136	18
5. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย	9	-
6. สินทรัพย์อื่น	-	-
ลูกหนี้ที่ด้อยคุณภาพ	120	-
รวม	69,318	7,169

* มูลค่าหลังการพิจารณาผลการหักลบหนี้ทั้งในและนอกงบดุลแล้ว

6. ความเสี่ยงด้านตลาด

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านตลาด โดยวิธีมาตรฐาน

ความเสี่ยงจากธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้า (Trading Book)

ธนาคารมีปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้าจัดอยู่ในระดับที่มีนัยสำคัญ (Threshold) ตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551 ภายใต้ปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้าในระดับที่มีนัยสำคัญ ธนาคารได้มีการประเมินและดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาด จากฐานะที่เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย ตราสารทุน และเงินตราต่างประเทศ โดยใช้วิธีมาตรฐาน (Standardized Approach) เงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดจะขึ้นอยู่กับมูลค่าของฐานะที่ถือครองและน้ำหนักความเสี่ยงของฐานะที่แบ่งตามปัจจัยความเสี่ยง ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง (Risk Weight)

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงด้านตลาดจากธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้า

ธนาคารกำหนดให้มีคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการบริหารความเสี่ยงด้านตลาดจากธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้า รวมถึงการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่ทำธุรกรรมและหน่วยงานบริหารความเสี่ยง เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interests) และมีการรายงานต่อคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้อง โดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีหน้าที่ในการประเมิน ติดตาม และรายงานความเสี่ยงให้คณะกรรมการธนาคารรับทราบ อีกทั้งดูแลกระบวนการบริหารความเสี่ยงโดยรวมให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงของธนาคารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสายงานบริหารการเงินนำเสนอแนวทางหรือกลยุทธ์ในการบริหารฐานะ และฝ่ายบริหารความเสี่ยงด้านตลาดเป็นผู้ประเมินและรายงานสถานะความเสี่ยงตลอดจนนำเสนอการทบทวนนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านตลาดอย่างน้อยปีละครั้ง หรือเมื่อสถานการณ์ในทางธุรกิจเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ

การประเมิน ควบคุม และติดตามความเสี่ยงด้านตลาด

ธนาคารใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินความเสี่ยงด้านตลาดสำหรับธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้า เช่น Value-at-Risk และ Interest Rate Risk เป็นต้น และมีกระบวนการจัดทำ Back Testing เพื่อทดสอบประสิทธิภาพ ความถูกต้องและแม่นยำของแบบจำลองอย่างสม่ำเสมอ เช่น แบบจำลอง Value-at-Risk โดยเปรียบเทียบระหว่างผลที่ได้จากแบบจำลองกับผลกำไรขาดทุนที่เกิดขึ้น (Hypothetical Profit/Loss Method) เพื่อยืนยันว่าเครื่องมือวัดความเสี่ยงต่างๆ สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงด้านตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ธนาคารได้มีการประเมินความเสียหายจากเหตุการณ์ที่รุนแรงต่อฐานะในบัญชีเพื่อการค้า ภายใต้สมมติฐานภาวะวิกฤต (Stress Testing) เช่น การเปลี่ยนแปลงรูปร่างของเส้นอัตราผลตอบแทน (Yield Curve) ในรูปแบบต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน และการเปลี่ยนแปลงของดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ทราบผลกระทบและเตรียมแนวทางเพื่อลดผลกระทบและมาตรการที่เหมาะสมมาใช้ป้องกันได้อย่างทัน่วงทีก่อนที่จะเกิดความเสียหายโดยรวม นอกจากนี้ ธนาคารกำหนดให้มีเพดานความเสี่ยง (Risk Limits) สูงสุดที่ธนาคารยอมรับได้และมีการทบทวนเป็นระยะๆ เพื่อให้เหมาะสมกับขอบเขต ปริมาณ และความซับซ้อนของฐานะที่ธนาคารถือครอง อาทิ Value-at-Risk Limit, Interest Rate Risk Limit, Foreign Exchange Risk Limit, FX Derivative Risk Limit, Equity Limit, Loss Limit และ Transaction Limits เป็นต้น โดยกำหนดให้มีกระบวนการที่ชัดเจนในการอนุมัติและจัดการในกรณีที่สถานะความเสี่ยงเกินกว่าเพดานความเสี่ยง

การบริหารจัดการความเสี่ยงด้านตลาดจากธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้า สายงานบริหารการเงินทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการทำธุรกรรมและบริหารฐานะในบัญชีเพื่อการค้าภายใต้เพดานความเสี่ยงที่ได้รับอนุมัติโดยคณะกรรมการธนาคาร โดยมีการประเมินมูลค่าฐานะในบัญชีเพื่อการค้าอย่างน้อยทุกวันตามนโยบายแบบจำลองการประเมินมูลค่ายุติธรรม (Mark-to-Market Model Policy) ทั้งนี้ ธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้าจะอยู่ภายใต้การกำกับและควบคุมอย่างใกล้ชิดโดยคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินเพื่อให้ความเสี่ยงโดยรวมอยู่ภายใต้เพดานความเสี่ยงที่ธนาคารกำหนดไว้ เช่น Value-at-Risk Limits และ Interest Rate Risk Limits เป็นต้น

ในด้านธุรกรรมการซื้อขายตราสารอนุพันธ์ทางการเงินในปี 2552 ธนาคารให้บริการซื้อ/ขายตราสารอนุพันธ์ประเภทต่างๆ กับลูกค้าและคู่ค้าของธนาคารในลักษณะ Back-to-Back เป็นหลัก ตลอดจนได้มีการพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงของตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน ทบทวนแนวทางการออกผลิตภัณฑ์ (Product Program) ของธนาคารอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ธนาคารสามารถบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสมและทันเหตุการณ์ และสอดคล้องกับแนวทางการบริหารความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2551

1. การบริหารความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk)

การบริหารความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยที่มีต่อมูลค่าของตราสารหนี้และการทำธุรกรรมตราสารอนุพันธ์ทางการเงินที่อ้างอิงอัตราดอกเบี้ยเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ธนาคารมีความควบคุมความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยให้อยู่ในขอบเขตที่กำหนดไว้ โดยมีสายงานบริหารการเงินทำหน้าที่บริหารฐานะและฝ่ายบริหารความเสี่ยงด้านตลาดเป็นผู้รายงานและติดตามให้ระดับความเสี่ยงอยู่ภายใต้เพดานความเสี่ยงที่ธนาคารกำหนด และใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ความเสี่ยงแบบ Value-at-

Risk มาใช้ในการบริหารความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย และรายงานให้กับผู้บริหารระดับสูงในสายงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับทราบเป็นรายวัน

2. การบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Risk)

ธนาคารมีนโยบายจำกัดการถือครองฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิ ธุรกรรมด้านเงินตราต่างประเทศจะเป็นไปเพื่อให้การบริการแก่ลูกค้าของธนาคารเป็นหลัก โดยคณะกรรมการธนาคารจะเป็นผู้กำหนดเพดานสูงสุดของฐานะเงินตราต่างประเทศที่เหมาะสมรายสกุลให้อยู่ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และมีคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินเป็นผู้ดูแลให้อยู่ภายในกรอบที่ได้รับอนุมัติ ทั้งนี้ สายงานบริหารการเงินทำหน้าที่ควบคุมดูแลธุรกรรมการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ โดยมีฝ่ายบริหารความเสี่ยงด้านตลาดเป็นผู้รายงานและติดตามให้ระดับความเสี่ยงอยู่ภายใต้เพดานความเสี่ยงที่กำหนด และใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ความเสี่ยงแบบ Value-at-Risk มาใช้ในการบริหารความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน และรายงานให้กับผู้บริหารระดับสูงในสายงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับทราบเป็นรายวัน

3. การบริหารความเสี่ยงจากราคาตราสารทุน (Price Risk)

การบริหารความเสี่ยงจากราคาตราสารทุน ธนาคารมีแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินสถานการณ์อย่างใกล้ชิดในการซื้อ/ขายตราสารทุนเพื่อการลงทุนในตราสารทุน ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้และทบทวนเป็นประจำทุกปี โดยมีสายงานบริหารการเงินทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการทำธุรกรรม และฝ่ายบริหารความเสี่ยงด้านตลาดเป็นผู้รายงานและติดตาม ให้ระดับความเสี่ยงอยู่ภายใต้เพดานความเสี่ยงที่กำหนด โดยใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ความเสี่ยงแบบ Value-at-Risk มาใช้ในการบริหารความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงราคาตราสารทุน และรายงานให้กับผู้บริหารระดับสูงในสายงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับทราบเป็นรายวัน

บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในต่อกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านตลาด

กระบวนการตรวจสอบการบริหารความเสี่ยงด้านตลาดมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึง ผลกระทบของความเสี่ยงด้านตลาดที่มีผลด้านลบต่อรายได้และเงินกองทุนของธนาคาร เพื่อประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนในการรองรับความเสี่ยงด้านตลาด และคุณภาพการบริหารความเสี่ยง และการปฏิบัติตามนโยบาย กฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ โดยกำหนดขอบเขตการตรวจสอบใน 2 ประเด็น คือ การประเมินระดับความเสี่ยง และการประเมินคุณภาพการบริหารความเสี่ยง

การประเมินระดับความเสี่ยงจะครอบคลุมในเรื่อง การสอบทานและวิเคราะห์โครงสร้างงบการเงินของธนาคาร การประเมินความอ่อนไหว (Sensitivity) ต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ประเมินความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ประเมินความเสี่ยงจากราคา

การประเมินคุณภาพการบริหารความเสี่ยงจะครอบคลุมในเรื่อง การควบคุมดูแลของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงในด้าน ระบบการประเมินความเสี่ยง การติดตามและการรายงานความเสี่ยง การควบคุมความเสี่ยงและเพดานความเสี่ยง

7. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ คือ ความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายต่างๆ อันเนื่องมาจากความไม่เพียงพอหรือความบกพร่องของกระบวนการภายใน บุคลากร และระบบงานขององค์กร หรือจากเหตุการณ์ภายนอกองค์กร คำจำกัดความนี้รวมถึงความเสี่ยงด้านกฎหมาย ไม่นับรวมความเสี่ยงด้านกลยุทธ์และความเสี่ยงด้านชื่อเสียง ซึ่งความเสี่ยงด้านปฏิบัติการถือเป็นความเสี่ยงที่แฝงอยู่ในการปฏิบัติงานในทุกประเภทธุรกิจขององค์กร

กรอบการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

ธนาคารมีกรอบการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการที่ดีประกอบด้วย โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ นโยบาย ระเบียบปฏิบัติ และกระบวนการเพื่อใช้ในการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ทั้งการระบุ การประเมิน การติดตาม การรายงาน และการควบคุมความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ทั้งนี้ ธนาคารมีการสอบทานและประเมินประสิทธิภาพกรอบการบริหารความเสี่ยงที่ใช้และปฏิบัติอยู่เป็นประจำ

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบ

ธนาคารมีโครงสร้างองค์กรในการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมภายใต้หลักการแนวป้องกัน 3 ระดับ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการสอดส่องการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการอย่างทั่วถึงทั้งธนาคาร หน่วยงานธุรกิจในฐานะเจ้าของความเสี่ยงด้านปฏิบัติการมีความรับผิดชอบเป็นอันดับแรกในการบริหารและจัดการความเสี่ยงด้านปฏิบัติการในการปฏิบัติงานรายวัน สำหรับแนวป้องกันในระดับที่สอง คณะกรรมการธนาคารกำหนดให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Committee) ซึ่งรับผิดชอบในเรื่องการบริหารและจัดการความเสี่ยงโดยรวมของธนาคาร กำหนดกลยุทธ์และเครื่องมือต่างๆ เพื่อให้สามารถประเมิน ติดตาม และควบคุมดูแลความเสี่ยงของธนาคารให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม รวมทั้งได้จัดตั้งฝ่ายงานบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ เป็นผู้รับผิดชอบในการรายงาน การประเมินค่าความเสี่ยง และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหากเกิดการเปลี่ยนแปลงในลักษณะภาพรวม การประเมินความเสี่ยงด้านปฏิบัติการจะดำเนินการโดยใช้เครื่องมือ

ต่าง ๆ ตามมาตรฐานภายใต้หลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารชั้นนำทั่วไป ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น หน่วยงานด้านความปลอดภัยในเทคโนโลยีสารสนเทศ หน่วยงานด้านบริหารทรัพยากรบุคคล หน่วยงานกฎหมาย และการกำกับดูแล หน่วยงานบัญชี รวมถึงหน่วยงานด้านการป้องกันและควบคุมการทุจริต โดยผลที่ได้จากการประเมินจะมีการจัดทำรายงานนำเสนอผลการประเมินต่อผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และคณะกรรมการธนาคาร เพื่อให้ธนาคารสามารถประเมินความเสี่ยงที่กำลังเผชิญอยู่ และสามารถกำหนดและหรือปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สำหรับแนวป้องกันในระดับที่สามเป็นการตรวจสอบภายในเพื่อประกันได้ว่าโครงสร้าง นโยบาย และการดำเนินการเรื่องการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการภายในธนาคารมีความเพียงพอ เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการที่ธนาคารใช้เพื่อให้เกิดการระบุ ประเมิน ติดตาม รายงาน และควบคุมความเสี่ยงด้านปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพ มีดังนี้

- **การระบุและประเมินความเสี่ยงและการควบคุมด้วยตนเอง**

หน่วยงานธุรกิจและสนับสนุนทำการระบุและประเมินความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ในการปฏิบัติงานของตน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าความเสี่ยงเหล่านี้ได้ถูกจัดการ มีการจัดอันดับความสำคัญ มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

- **การจัดเก็บข้อมูลความเสียหายด้านปฏิบัติการ**

ทุกหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดเก็บและรายงานข้อมูลความเสียหายด้านปฏิบัติการที่เกินกว่าระดับที่กำหนดมาที่ฝ่ายบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการตามเวลาที่กำหนด โดยจะมีการจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลกลางของธนาคาร ทั้งนี้จะมีการวิเคราะห์ถึงสาเหตุ ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ความเสียหาย โดยจะต้องมีการดำเนินการจัดการและบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

- **ดัชนีชี้วัดความเสี่ยง**

ธนาคารมีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลดัชนีชี้วัดความเสี่ยงในระดับธนาคารและระดับฝ่ายงาน เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการระบุและติดตามการเปลี่ยนแปลงสถานะความเสี่ยงด้านปฏิบัติการของธนาคาร และช่วยเป็นตัวตรวจจับการควบคุมที่เริ่มจะด้อยประสิทธิภาพ

- **การกำหนด Limit ของความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ**

เพื่อให้มั่นใจได้ว่าความเสี่ยงด้านปฏิบัติการได้ถูกจัดการอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ โดยมีการตั้ง Limit สำหรับมูลค่าของเหตุการณ์ความเสียหายด้านปฏิบัติการที่มีมูลค่าค่อนข้างสูงจะต้องทำการรายงานขึ้นไปยังผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้อง รวมถึงได้มีการตั้งระดับที่ยอมรับได้ (Threshold) ของดัชนีชี้วัดความเสี่ยงเพื่อให้เกิดการจัดการความเสี่ยงได้ทัน่วงทีและเหมาะสม

- **การประเมินความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์ กระบวนการ และระบบงานใหม่**

เป็นวิธีการเชิงรุกในการระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและความมีประสิทธิภาพของการควบคุมก่อนที่จะมีการออกผลิตภัณฑ์ กระบวนการ ระบบงานใหม่ ซึ่งจะช่วยป้องกันและลดผลกระทบจากความเสียด้านปฏิบัติการที่อาจเกิดขึ้น

- **การรายงานความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ**

ธนาคารมีกระบวนการที่เป็นระบบในการรายงานผลการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมด้วยตนเอง ภาพสถานะความเสี่ยง เหตุการณ์ความเสียหาย แผนดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยง ดัชนีชี้วัดความเสี่ยง ผลการทดสอบแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจและแผนฉุกเฉินทางด้านงานเทคโนโลยี รายงานต่อผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และคณะกรรมการธนาคารอย่างสม่ำเสมอ

- **การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ**

ธนาคารดำเนินการเพื่อลดความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ไม่คาดคิด ภัยพิบัติร้ายแรงที่อาจเกิดขึ้นอย่างกะทันหัน รวมถึงการระบาดของไข้หวัดใหญ่ (Influenza) ซึ่งอาจทำให้ธนาคารไม่สามารถให้บริการลูกค้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยการจัดทำนโยบายที่เรียกว่านโยบายการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ ซึ่งรวมทั้งจัดทำแผนงานความต่อเนื่องทางธุรกิจสำหรับทั้งสำนักงานใหญ่และสาขาของธนาคาร เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าในกรณีเกิดภาวะฉุกเฉินหรือเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ธนาคารยังคงสามารถให้บริการลูกค้าและบริษัทคู่ค้าของธนาคารได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ธนาคารจะทบทวนแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจ และ แผนฉุกเฉินทางด้านงานเทคโนโลยี พร้อมทดสอบเป็นประจำทุกปีตามแนวปฏิบัติของธนาคารแห่งประเทศไทย หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภายในอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อให้มั่นใจว่าธนาคารสามารถปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องได้ตามแผนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

- **การบริหารการว่าจ้างบุคคลภายนอกและการให้บริการด้านงานสนับสนุนแก่บุคคลอื่น**

ธนาคารมีการจัดทำนโยบายซึ่งได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการธนาคารเพื่อให้มั่นใจว่าความเสี่ยงของการว่าจ้างบุคคลภายนอกและการให้บริการด้านงานสนับสนุนแก่บุคคลอื่นของธนาคารได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในต่อกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

กระบวนการตรวจสอบการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงระดับและคุณภาพการจัดการความเสี่ยง เพื่อประเมินประสิทธิภาพและความเหมาะสมของระบบการควบคุมภายในรวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น และการปฏิบัติตามนโยบาย กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับต่างๆ รวมถึงแผนรองรับการดำเนินธุรกิจต่อเนื่อง โดยกำหนดขอบเขตการตรวจสอบใน 2 ประเด็น คือ การประเมินระดับความเสี่ยง และการประเมินการจัดการความเสี่ยง

การประเมินระดับความเสี่ยงจะครอบคลุมในเรื่อง ปัจจัยด้านกลยุทธ์ อาทิ การแบ่งแยกหน้าที่ ปัจจัยด้านธุรกรรมและผลิตภัณฑ์ เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ระบบและวิธีการปฏิบัติในการทำธุรกรรมทางการเงิน ปัจจัยด้านระบบข้อมูลสารสนเทศและการรายงาน และปัจจัยด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย

การประเมินการจัดการความเสี่ยงจะครอบคลุมในเรื่องนโยบายการบริหารความเสี่ยงโครงสร้าง และการบริหารงาน กระบวนการปฏิบัติงาน การวางระบบการบริหารความเสี่ยง การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การติดตามและรายงานความเสี่ยง และการควบคุมความเสี่ยง ตลอดจนการสอบทานปริมาณความเสียหาย (Operational Loss Data) เพื่อดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องจากระบบการควบคุมภายใน

วิธีการในการคำนวณเงินกองทุนความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

สำหรับการคำนวณเงินกองทุนความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ธนาคารใช้วิธีมาตรฐานเพื่อดำรงเงินกองทุนตามมาตรฐานขั้นต่ำ Basel II หน่วยงานตรวจสอบภายในมีบทบาทสำคัญในการสอบทานและประเมินความมีประสิทธิภาพของกรอบการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการของธนาคาร เพื่อให้มั่นใจว่ากรอบการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการของธนาคารสอดคล้องตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ภายใต้วิธีมาตรฐานของ Basel II

8. ข้อมูลฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนในบัญชีเพื่อการธนาคาร

8.1 ข้อมูลโดยทั่วไปสำหรับความเสี่ยงของฐานะตราสารทุนในบัญชีเพื่อการธนาคาร

ความเสี่ยงของฐานะตราสารทุน (Price Risk) ในบัญชีเพื่อการธนาคาร

ธนาคารบริหารความเสี่ยงของฐานะตราสารทุนในบัญชีเพื่อการธนาคาร ซึ่งไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าหรือที่มีเจตนาตั้งแต่แรกว่าจะถือครองระยะยาวหรือถือจนครบกำหนด โดยการติดตามความเสี่ยงด้านราคาตราสารทุนในบัญชีเพื่อการธนาคาร รวมถึงดูแลระดับของเงินกองทุนให้เหมาะสมและอยู่ในระดับที่สามารถรองรับผลเสียหายที่เกิดจากฐานะในบัญชีเพื่อการธนาคาร

การบริหารความเสี่ยงจากราคาตราสารทุนในบัญชีเพื่อการธนาคาร

ธนาคารมีการประเมินศักยภาพของบริษัทที่ออกตราสารและมีนโยบายซื้อ/ขายตราสารทุนเพื่อการลงทุนในระยะปานกลางจนถึงระยะยาวเป็นหลัก โดยคณะกรรมการธนาคารจะเป็นผู้กำหนดวงเงินรวม (Total Limit) และทบทวนเป็นประจำอย่างน้อยปีละครั้ง คณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ และบริหารความเสี่ยงด้านการลงทุนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการแข่งขันในธุรกิจการเงิน โดยมีสายงานบริหารการเงินทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการทำธุรกรรมภายใต้เพดานความเสี่ยงที่ได้รับ

อนุมัติโดยคณะกรรมการธนาคาร มีการประเมินมูลค่าฐานอย่างน้อยเดือนละครั้งตามนโยบายแบบจำลองการประเมินมูลค่ายุติธรรม (Mark-to-Market Model Policy) และนโยบายที่สำคัญในการประเมินมูลค่ายุติธรรมตามมาตรฐานบัญชี และฝ่ายตลาดทุนเป็นผู้ติดตามและรายงานฐานะตราสารทุนต่อคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินเป็นประจำทุกเดือน

8.2 ความแตกต่างของนโยบายการบริหารความเสี่ยงสำหรับ

8.2.1 ตราสารทุนที่ลงทุนเพื่อหวังผลกำไรจากส่วนต่างของราคา

วัตถุประสงค์การลงทุนจะมุ่งเน้นการลงทุนระยะปานกลางถึงระยะยาว เพื่อหวังผลกำไรจากส่วนต่างของราคา (Capital Gain) และเงินปันผล (Dividend) การเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของหลักทรัพย์จะมีผลกระทบต่อส่วนทุนของธนาคาร ดังนั้น ธนาคารจึงให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงด้านตลาด นอกจากนี้ยังมีการควบคุมให้การลงทุนเป็นไปตามนโยบายการลงทุนและทบทวนนโยบายเป็นประจำอย่างน้อยปีละครั้ง รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ โดยรายงานสถานะการลงทุนต่อคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินเป็นประจำทุกเดือน

8.2.2 ตราสารทุนที่ลงทุนเพื่อวัตถุประสงค์อื่น

การลงทุนประเภท Strategic Investment ธนาคารมีนโยบายที่จะกำหนดให้บริษัทย่อยและบริษัทร่วมในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ภายใต้ได้เกณฑ์การกำกับแบบรวมกลุ่มของธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบธุรกิจอยู่ในกรอบนโยบายและมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงานของธนาคารและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน สามารถดำเนินธุรกิจไปในทางทิศทางเดียวกัน และบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจของแต่ละบริษัทที่อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่น เสถียรภาพ และความมั่นคงของธนาคาร

ทั้งนี้ บริษัทย่อยและบริษัทร่วมในกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีหน้าที่ที่จะต้องจัดทำนโยบายแผนการดำเนินธุรกิจ และประมาณการงบกำไรขาดทุนประจำปี เพื่อนำส่งมายังธนาคารเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและติดตาม โดยเฉพาะธุรกรรมที่เกิดขึ้นภายในกลุ่มธุรกิจธนาคาร และนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ ธนาคารยังมีการลงทุนในบริษัทที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมนโยบายภาครัฐ รวมทั้งการลงทุนในบริษัทต่าง ๆ ที่สร้างผลตอบแทนให้แก่ธนาคาร และบริษัทที่ได้รับมาจากการปรับโครงสร้างหนี้ โดยการบริหารความเสี่ยงจะกำหนดให้มีการติดตามผลการดำเนินงานและรายงานให้คณะกรรมการบริหารทางการเงินรับทราบเป็นประจำทุกเดือน

8.3 การประเมินมูลค่ายุติธรรมตามมาตรฐานบัญชี สมมติฐานและแนวปฏิบัติที่ใช้ในการประเมินมูลค่ายุติธรรม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในแนวปฏิบัติที่มีนัยสำคัญ

ธนาคารมีนโยบายการประเมินมูลค่ายุติธรรมตามมาตรฐานบัญชี และการประเมินมูลค่าฐานะตามนโยบายแบบจำลองการประเมินมูลค่ายุติธรรม (Mark-to-Market Model Policy) ที่สอดคล้องกับหลักวิชาการ และกำหนดให้ใช้แหล่งที่มาของราคาตลาด (Validated Rate for Revaluation) ที่เผยแพร่โดยแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ เช่น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นต้น

ตารางที่ 15 มูลค่าฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนในบัญชีเพื่อการธนาคาร

หน่วย : ล้านบาท

มูลค่าฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน	31 ธันวาคม 2552
1. มูลค่าฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน	
1.1 มูลค่าตราสารทุนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (ทั้งในประเทศและต่างประเทศ)	
- ราคาทุน	3,109
- ราคาตลาด	2,970
1.2 มูลค่าตราสารทุนอื่น (ทั้งในประเทศและต่างประเทศ)	45,616
2. กำไร (ขาดทุน) จากการขายตราสารทุนระหว่างงวดการรายงาน	31
3. ส่วนเกินทุนสุทธิจากการตีราคาเงินลงทุนในตราสารทุนประเภทเพื่อขาย	102
4. มูลค่าเงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน	3,630

9. ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร

ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) ในบัญชีเพื่อการธนาคาร

ธนาคารบริหารความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร ซึ่งไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าหรือที่มีเจตนาดังแต่แรกว่าจะถือครองระยะยาวหรือถือจนครบกำหนด โดยการติดตามความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยและประเมินผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยต่อรายได้ (Earning) และ/หรือ ต่อมูลค่าทางเศรษฐกิจ (Economic Value) รวมถึงดูและระดับของเงินกองทุนให้เหมาะสมและอยู่ในระดับที่สามารถรองรับผลเสียหายที่เกิดจากฐานะในบัญชีเพื่อการธนาคาร

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร

ธนาคารกำหนดให้มีคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการบริหารความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร รวมถึงการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่ทำธุรกรรมและหน่วยงานบริหารความเสี่ยง เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interests) และมีการรายงานต่อคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้อง โดยคณะกรรมการ

บริหารความเสี่ยงมีหน้าที่ในการประเมิน ติดตาม และรายงานความเสี่ยงให้คณะกรรมการธนาคาร รับทราบ อีกทั้ง ดูแลกระบวนการบริหารความเสี่ยงโดยรวมให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อให้การบริหาร ความเสี่ยงของธนาคารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และ หนี้สินทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินที่จะส่งผลให้ธนาคารมี โครงสร้างสินทรัพย์และหนี้สินที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความเสี่ยงทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยมีสาย งานบริหารการเงินนำเสนอแนวทางหรือกลยุทธ์ในการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน และฝ่ายบริหารความ เสี่ยงด้านตลาดเป็นผู้ประเมินและรายงานสถานะความเสี่ยง ตลอดจนนำเสนอการทบทวนนโยบายการ บริหารความเสี่ยงด้านตลาดอย่างน้อยปีละครั้ง หรือเมื่อสถานการณ์ในทางธุรกิจเปลี่ยนแปลงอย่างมี นัยสำคัญ

การประเมิน ควบคุม และติดตามความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร

สำหรับธุรกรรมในบัญชีเพื่อการธนาคารใช้วิธีวิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตรา ดอกเบี้ยจากการจำลองสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยในอนาคตเพื่อประเมินผลกระทบที่ จะมีต่อรายได้ดอกเบี้ยรับสุทธิ (Net Interest Income Simulation) และประเมินความเสี่ยงด้านอัตรา ดอกเบี้ยที่จะสามารถสะท้อนความอ่อนไหวของมูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้นของธนาคารต่อการเปลี่ยนแปลง อัตราดอกเบี้ย (Economic Value of Equity) มีการประเมินความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่รุนแรงต่อ ฐานะในบัญชีเพื่อการธนาคาร ภายใต้สมมติฐานภาวะวิกฤต (Stress Testing) เช่น การเปลี่ยนแปลง รูปร่างของเส้นอัตราผลตอบแทน (Yield Curve) ในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะ ช่วยให้การทราบผลกระทบและเตรียมแนวทางเพื่อลดผลกระทบและมาตรการที่เหมาะสมมาใช้ป้องกันได้ อย่างทันท่วงทีก่อนที่จะเกิดความเสียหายโดยรวม นอกจากนี้ ธนาคารกำหนดให้มีเพดานความเสี่ยง (Risk Limits) สูงสุดที่ธนาคารยอมรับได้และมีการทบทวนเป็นระยะๆ เพื่อให้เหมาะสมกับขอบเขต ปริมาณ และความซับซ้อนของฐานะที่ธนาคารถือครอง

ธนาคารมีการบริหารความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยที่เกิดจากความแตกต่าง ของโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยและลักษณะของฐานะในและนอกงบดุล (Mismatches) โดยวิเคราะห์ รายการสินทรัพย์ หนี้สิน และฐานะนอกงบดุลที่อ่อนไหวต่ออัตราดอกเบี้ย ตามอายุคงเหลือจนถึงวันครบ กำหนด (กรณีอัตราดอกเบี้ยคงที่) หรือระยะเวลาคงเหลือที่จะปรับอัตราดอกเบี้ยครั้งถัดไป (กรณีอัตรา ดอกเบี้ยลอยตัว) หรือ Repricing Gap และประเมินผลกระทบที่จะมีต่อรายได้ดอกเบี้ยรับสุทธิของ ธนาคาร ทั้งในรูปแบบสถานการณ์จำลองแบบสถิตย์ (Static Simulation) และในสถานการณ์จำลอง แบบพลวัต (Dynamic Simulation) ภายใต้การจำลองสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยใน อนาคตตามการคาดการณ์แนวโน้มอัตราดอกเบี้ยและการเปลี่ยนแปลงในกิจกรรมทางธุรกิจของธนาคาร ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งประเมินความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยที่จะสามารถสะท้อนความ

อ่อนไหวของมูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity) ของธนาคารต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย (Economic Value of Equity)

ธนาคารทำธุรกรรมเกี่ยวกับอนุพันธ์ทางการเงินด้านอัตราดอกเบี้ย และ/หรือ อัตราแลกเปลี่ยน เพื่อบริหารโครงสร้างของสินทรัพย์และหนี้สินทั้งสกุลเงินบาทและสกุลเงินต่างประเทศให้มีความสมดุลกัน เช่น การทำสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินด้านอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ย (Cross Currency Swap and Interest Rate Swap) หรือสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Foreign Exchange Forward) เป็นต้น ภายใต้กรอบที่คณะกรรมการธนาคารเป็นผู้อนุมัติวงเงินธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ และเปิดเผยความเสี่ยงที่ยอมรับได้ โดยมีสายงานบริหารการเงินทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการทำธุรกรรมภายใต้ระเบียบผลิตภัณฑ์ตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน (Derivatives Product Program) และฝ่ายบริหารความเสี่ยงด้านตลาดเป็นผู้ติดตามให้ระดับความเสี่ยงอยู่ภายใต้เพดานที่กำหนด และรายงานสถานะความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินเป็นประจำทุกเดือน

ตารางที่ 16 ผลการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย * ต่อรายได้สุทธิ (Earnings)

หน่วย : ล้านบาท

สกุลเงิน	31 ธันวาคม 2552
	ผลกระทบต่อรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ
บาท	32
USD	-
EURO	-
อื่น ๆ	-
รวมผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย	32

* ใช้ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเท่ากับ 100 bps